

odvjetnik **DAMIR JELUŠIĆ**, dipl.iur.
Odvjetničko društvo Vukić, Jelušić,
Šulina, Stanković, Jurcan&Jabuka
Rijeka, Nikole Tesle 9/V-VI.
E-mail: immobilis@iskon.hr
Mob: 098 215983

PRIKAZ NOVOG ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI

1. UVOD

Materija nasilja u obitelji kod nas je prvi put normirana specijalnim zakonom stupanjem na snagu Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji¹ s temeljnom intencijom da se obiteljsko nasilje prevenira, a nasilnici prekršajno procesuiraju i sankcioniraju. Međutim, kako je navedeni propis imao čitav niz manjkavosti koje su priječile njegovu efikasniju i učinkovitiju praktičnu provedbu isti je derogiran novim Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji² (dalje: ZZNO) koji donosi određene novine s ciljem korigiranja gorenavedenih normativnih propusta i nedorečenosti, ali i harmonizaciju njegovih odredaba s odredbama Prekršajnog zakona³ koji je u međuvremenu stupio na snagu kao i odredbama nekih inih Zakona. Stoga u ovom radu prvotno analiziramo učinke starog Zakona, a potom donosimo prikaz novog ZZNO-a s posebnim akcentom na u istog inkorporirana nova zakonska rješenja.

2. UČESTALOST NASILJA U OBITELJI I PROCESUIRANJE NASILNIKA PREMA DOSADAŠNJEM ZAKONU

Koliko je nasilje u obitelji učestalo i predstavlja značajan društveni problem indicira podatak da je policija samo tijekom prošle 2008. godine zaprimila 16885 zahtjeva žrtava obiteljskog nasilja za intervencijom temeljem kojih je prekršajno prijavljeno 16169 osoba. U istom je razdoblju, nadalje, zbog osnovane sumnje u počinjenje kaznenog nasilničkog ponašanja u obitelji normiranog odredbom čl. 215a. Kaznenog zakona⁴ policija kazneno prijavila ukupno 1642 osobe⁵. Ako gorenavedeni podatak o broju prekršajno prijavljenih osoba kompariramo s podatkom o 7462 osobe prijavljene tijekom 2004. kao prve godine tijekom čijeg se cijelog trajanja primjenjivao

¹ Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 116/03)

² Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 137/09, 14/10 I 44/10)

³ Prekršajni zakon (NN 107/07)

⁴ Kazneni zakon (NN 110/97, 129/00, 51/01, 113/03 i 105/04, 84/05 i 71/06, 110/07 i 152/08). Ovo kazneno djelo čini član obitelji koji nasiljem, zlostavljanjem ili osobito drskim ponašanjem dovede drugog člana obitelji u ponižavajući položaj, a zapriječena je kazna zatvora u trajanju od 6 mjeseci do 5 godina.

⁵ Izvor: Izvješće o provedbi Nacionalne strategije zaštite od nasilja od obitelji za razdoblje od 2008. do 2010. za 2008. godinu, dostupno na www.mobms.hr

stari ZZNO lako je uočiti da je posrijedi više nego dvostruko povećanje broja prijavljenika. Smatramo da ti podaci ne ukazuju na eskalaciju nasilja u obitelji već da, s jedne strane, ukazuju na ipak nešto efikasniji rad nadležnih institucija i istovremeno, s druge strane, na sve bolju upoznatost žrtava nasilja s njihovim pravima kao produkta sve veće senzibilizacije javnosti za fenomen i problematiku nasilja u obitelji što u praksi rezultira sve češćim prijavljivanjem nasilnika. Dakako, velik broj slučajeva nasilja u obitelji iz raznoraznih razloga i dalje ostaje neprijavljen pa je realna brojka zasigurno i nekoliko puta veća od navedene što ukazuje na zabrinjavajuće dimenzije ovog socijalnog problema. Nadalje, iz podataka odnosećih na interval od dana stupanja na snagu starog ZZNO-a 30. srpnja 2003. do 30. lipnja 2009. proizlazi da su u 62,94% slučajeva žrtve bile žene iz čega je razvidno da je i relativno velik broj ostalih članova obitelji, procentualno 37,06%, bio žrtvom nasilja u obitelji. Gledano, pak, po slučajevima nasilja najveći se broj njih, čak 62,71%, odnosi na nasilje bračnog druga nad bračnom družicom, odnosno vanbračnog druga nad vanbračnom družicom(13,34%), dok je u 6,33% slučajeva posrijedi bilo nasilje bivšeg (van)bračnog druga nad bivšom (van)bračnom družicom. Konačno, podaci o procesuiranju počinitelja iz kojih je, primjerice, evidentno da je Visoki prekršajni sud tijekom 2003. riješio samo 66, a tijekom 2007. već 1525 predmeta prema odredbama starog ZZNO-a ipak ukazuju na činjenicu da je procesuiranje i sankcioniranje nasilničkog ponašanja u obitelji, iako još uvijek daleko od zadovoljavajućeg, ipak u značajnom porastu⁶. Ono što, međutim, po našem mišljenju zabrinjava je preblaga sudska praksa u slučajevima nasilja u obitelji. Naime, u intervalu od 2001. do 2006. za počinjenje prekršaja nasilja u obitelji zbirno je okrivljeno 40961 osoba od čega je krivima proglašeno njih 30169 odnosno 73,6% što je, na prvi pogled, zadovoljavajuće. Nezadovoljavajući su, međutim, podaci o izrečenim prekršajnopравnim sankcijama jer je iz istih razvidno da su u 13,4% slučajeva počinitelji sankcionirani izricanjem opomene, u 51,8% slučajeva novčano kažnjeni, a samo im je u 34,8% slučajeva izrečena kazna zatvora⁷. Konačno, podaci za navedeno razdoblje ukazuju da je u čak 88% slučajeva počinitelj nasilja u obitelji muškarac, najčešće u dobi od 40 do 49 godina.

3. SVRHA ZAKONA I NJIME NORMIRANA MATERIJ

Zakonom je normirano što se smatra nasiljem u obitelji, koje se osobe smatraju članovima obitelji u smislu istog, te vrste i svrha prekršajnopравnih sankcija za počinjenje nasilja

---

⁶ Izvor: Konačni prijedlog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, dostupno na www.vlada.hr

⁷ Izvor: Državni zavod za statistiku, *Nasilje u obitelji 2001. – 2006.*, dostupno na www.dzs.hr

u obitelji⁸. Njegova je svrha, pak, prevencija, sankcioniranje i suzbijanje svih vrsta nasilja u obitelji primjenom odgovarajućih mjera prema počinitelju, te ublažavanjem posljedica već počinjenog nasilja pružanjem zaštite i pomoći žrtvi nasilja⁹. Novina je u odnosu na stari ZZNO odredba kojom je isti harmoniziran s odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova¹⁰ na način da je u njega integrirana odredba po kojoj se u njemu korištene riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu jednako odnose na muški i ženski rod¹¹. Također, novina je i odredba po kojoj se u svim postupcima vezanim za nasilje u obitelji prema ZZNO-u primjenjuju odredbe Prekršajnog zakona, Zakona o kaznenom postupku¹² i Zakona o sudovima za mladež¹³ ako istim nije drugačije propisano¹⁴ za razliku od starog ZZNO-a kojim je bilo normirano da se na prekršaje s područja nasilja u obitelji primjenjuju samo odredbe tadavrijedećeg Zakona o prekršajima¹⁵.

4. OSOBE KOJE ČINE OBITELJ U SMISLU ZAKONA

Novi Zakon u komparaciji s dosad vrijedećim donosi proširenje kruga osoba koje se smatraju osobama koje čine obitelj čime je u tom dijelu usklađen s odredbama Obiteljskog zakona¹⁶ i Zakona o socijalnoj skrbi¹⁷. Za razliku od derogiranog ZZNO-a koji je propisivao da obitelj čine muž i žena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, srodnici po krvi u ravnoj lozi bez ograničenja, srodnici po krvi u pobočnoj lozi zaključno s četvrtim stupnjem, srodnici po tazbini zaključno s drugim stupnjem, osobe koje su živjele zajedno u obiteljskoj ili izvanbračnoj zajednici i njihova djeca, te osobe koje imaju zajedničku djecu, posvojitelj i posvojenik, skrbnik i šticećenik¹⁸ novim je normirano da je čine žena i muškarac u braku, njihova zajednička djeca, te djeca svakog od njih, žena i muškarac u izvanbračnoj zajednici, djeca svakog od njih i njihova zajednička djeca, srodnici po krvi u ravnoj lozi bez ograničenja, srodnici po krvi u pobočnoj lozi zaključno s trećim stupnjem, srodnici po tazbini zaključno s drugim stupnjem u bračnoj i izvanbračnoj zajednici, osobe koje imaju zajedničku djecu, skrbnik i šticećenik, udomitelj, te korisnik smještaja u udomiteljskoj obitelji i članovi njihovih obitelji

---

⁸ ZZNO, čl. 1/1.

⁹ ZZNO, čl. 1/2.

¹⁰ Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08).

¹¹ ZZNO, čl. 1/3.

¹² Zakon o kaznenom postupku (NN 62/03 – pročišćeni tekst, 115/06, 152/08 i 76/09)

¹³ Zakon o sudovima za mladež (NN 111/97, 27/98 - Ispravak i 12/02)

¹⁴ ZZNO, čl. 2..

¹⁵ stari ZZNO, čl. 2/1.

¹⁶ Obiteljski zakon (NN 116/03, 117/4, 136/04 i 107/07)

¹⁷ Zakon o socijalnoj skrbi (NN 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03, 44/06 i 79/07)

¹⁸ stari ZZNO, čl. 3.

dok takav odnos traje¹⁹. Također, u isti je inkorporirana i nova odredba kojom je popunjena dosadašnja zakonska praznina odnoseća na, što je razvidno i iz gorenavedenih podataka, nerijetke slučajeve nasilja između bivših (van)bračnih drugova na način da je njome normirano kako u smislu Zakona obitelji čine i žena i muškarac koji su živjeli zajedno u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, te djeca svakog od njih i njihova zajednička djeca, ukoliko su nakon prekida bračne ili izvanbračne zajednice povod sukoba bili bivši bračni ili izvanbračni odnosi²⁰. Naposljetku, bitno je pripomenuti da se zakonske odredbe na odgovarajući način primjenjuju i na osobe koje prema posebnom propisu žive u istospolnoj zajednici²¹.

5. DEFINICIJA NASILJA U OBITELJI

Temeljem Zakona nasilje u obitelji je svaki oblik tjelesnog, psihičkog, spolnog ili ekonomskog nasilja²². Dakle, prvotno, za razliku od starog Zakona u kojem je bilo taksativno normirano koja se postupanja smatraju nasiljem u obitelji²³ novi donosi preciznu i određenu definiciju što se sve smatra istim utemeljenu na međunarodnim pravnim standardima te ugovorima kojih je Republika Hrvatska strankom i koji su sastavni dio našeg unutarnjeg pravnog poretka²⁴. Drugo, osim navedene opće definicije Zakon navodi i primjere protupravnih postupanja koji se osobito smatraju nasiljem u obitelji²⁵. U komparaciji s dosadašnjim normiranjem tih postupanja posrijedi su kudikamo precizniji, dorečeniji i određeniji opisi istih što će u interpretaciji i provedbi te odredbe u praksi zasigurno eliminirati brojne dvojbe, nedoumice i nejasnoće koje su generirala dosadašnja

---

¹⁹ ZZNO, čl. 3/1., alineje 1 – 8.

²⁰ ZZNO, čl. 3/2.

²¹ ZZNO, čl. 7. Zakonom o istospolnim zajednicama (NN 116/03), odredbama čl. 2. i 3, normirano je kako je istospolna zajednica životna zajednica dviju osoba istog spola koje nisu u braku, izvanbračnoj ili drugoj istospolnoj zajednici koja traje najmanje tri godine i temelji na načelima ravnopravnosti partnera, međusobnog poštovanja i pomaganja, te emotivnoj vezanosti partnera, uz uvjete da su istospolni partneri/ce stariji od 18 godina, nisu lišeni poslovne sposobnosti i nisu krvni srodnici u ravnoj lozi, a u pobočnoj zaključno do četvrtog stupnja.

²² ZZNO, čl. 4/1.

²³ stari ZZNO, čl. 4/1., alineje 1. – 9.

²⁴ Ustav Republike Hrvatske (NN 41/01 – pročišćeni tekst i 51/01 - Ispravak), čl. 140.

²⁵ ZZNO, čl. 4/1., alineje 1. – 5. Sukladno navedenoj odredbi nasilje u obitelji osobito je tjelesno nasilje, odnosno primjena fizičke sile i to bez obzira je li nastupila tjelesna ozljeda ili ne, tjelesno kažnjavanje i drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci u odgojne svrhe, psihičko nasilje, odnosno primjena psihičke prisile koja je prouzročila osjećaj straha, ugroženosti, uznemirenosti ili povrede dostojanstva, verbalno nasilje verbalni napadi, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrđnim imenima ili na drugi način grubo verbalno uznemiravanje, uhođenje ili uznemiravanje preko svih sredstava za komuniciranje ili preko elektroničkih i tiskanih medija ili na drugi način ili komuniciranja s trećim osobama, protupravna izolacija ili ugrožavanje slobode kretanja, spolno nasilje, odnosno spolno uznemiravanje i konačno ekonomsko nasilje pod kojim se podrazumijeva oštećenje ili uništenje osobne i zajedničke imovine ili zabrana ili onemogućavanje korištenja osobne i zajedničke imovine ili pokušaj da se to učini te oduzimanje prava ili zabrana raspolaganja osobnim prihodima ili imovinom stečenom osobnim radom ili nasljeđivanjem, onemogućavanje zapošljavanja ili rada, prisiljavanje na ekonomsku ovisnost, uskraćivanje sredstava za održavanje zajedničkog kućanstva i skrb o djeci ili drugim uzdržavanim članovima zajedničkog kućanstva.

insuficijentna rješenja. Osim toga, veoma je važno što kod novog normativnog uređenja ove materije nije posrijedi *numerus clausus* protupravnih postupanja koja se mogu podvesti pod nasilje u obitelji već se istim mogu okvalificirati i sva ina postupanja koja je moguće supsimirati pod definiciju nasilja u obitelji koju donosi novi ZZNO. Treće, zakonski je novum normativno inkorporiranje ekonomskog nasilja kao nove specifične vrste nasilja u obitelji koju prijevrijeđeci Zakon nije poznao.

6. HITNOST POSTUPANJA I OBEVEZE NADLEŽNIH INSTITUCIJA

Uz i dosad propisanu hitnost postupanja u postupcima iniciranim temeljem istog novi ZZNO uvodi obvezu hitnosti postupanja i za sva nadležna tijela koja poduzimaju radnje vezane za nasilje u obitelji²⁶. Drugotno, obveze nadležnih službi da vode brigu o pravima i potrebama žrtava nasilja, s jedne strane, te pravima počinitelja, s druge strane, harmonizirana su s Nacionalnom strategijom zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2008. do 2010.²⁷ na način da je normirano da su službe socijalne skrbi i zdravstvene ustanove, te druga nadležna tijela u svim postupcima vezanim za nasilje u obitelji dužna voditi brigu o svim potrebama žrtve i omogućiti joj pristup odgovarajućim službama, a počinitelju pružiti odgovarajuću informaciju o svim njegovim pravima²⁸. Treće, sa svrhom posebne zaštite djece propisana je obveza nadležnog suda da u slučajevima pokretanja prekršajnog postupka u kojem se kao žrtva pojavljuje dijete o tome bezodgodno obavijesti ustanove socijalne skrbi radi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, a interesi su djeteta izloženog nasilju u obitelji prioritetni u svim postupcima²⁹. Nadalje, zdravstveni su radnici, stručni radnici u djelatnosti socijalne skrbi, obiteljske prevencije i zaštite, odgoja-obrazovanja te stručni radnici zaposleni u vjerskim ustanovama, humanitarnim organizacijama i udrugama civilnog društva u djelokrugu djece i obitelji obvezni prijaviti policiji ili državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji za koje su saznali u obavljanju svojih poslova³⁰, a ako isto propuste učiniti zapriječena im je novčana kazna u iznosu od najmanje 3.000,00 HRK³¹. Konačno, s ciljem zaštite i osiguranja žrtava nasilja propisano je i da će nadležni sud izdati nalog policiji da otprati osobu

---

²⁶ ZZNO, čl. 5/1. i 2. Obveze nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju nasilja te pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim nasilju u obitelji, oblici, način i sadržaj suradnje između istih i ostale aktivnosti i obveze koje se odnose na njihovo postupanje nalazeće su u Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji dostupnom na domeni www.mobms.hr

²⁷ Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2008. do 2010. (NN 126/07)

²⁸ ZZNO, čl. 6/1. i 2.

²⁹ ZZNO, čl. 6/3. i 4.

³⁰ ZZNO, čl. 8.

³¹ ZZNO, čl. 21.

izloženu nasilju u kuću, stan ili drugi stambeni prostor radi uzimanja njenih osobnih stvari i osobnih stvari drugih osoba koje su s njom napustile navedeni prostor, a koje su neophodne za zadovoljenje svakodnevnih potreba³².

7. PREKRŠAJNOPRAVNE SANKCIJE ZA NASILJE U OBITELJI

7.1. Svrha prekršajnopравnih sankcija

Normirano je da je svrha propisivanja, izricanja i primjene prekršajnopравnih sankcija osobita zaštita obitelji i članova obitelji ugroženih i izloženih nasilju, poštivanje pravnog sustava te sprječavanje ponovnog počinjenja nasilja u obitelji primjerenim sankcioniranjem počinitelja prekršaja³³.

7.2. Vrste prekršajnopравnih sankcija

Zaštitne mjere, kazna zatvora, novčana kazna i druge prekršajnopравne sankcije propisane PZ-om su sankcije koje mogu biti izrečene počiniteljima nasilja u obitelji³⁴. Te su druge sankcije anticipirane PZ-om, uz navedene, mjere upozorenja, opomena i uvjetna osuda, odgojne mjere, te zaštitne mjere³⁵.

7.3. Zaštitne mjere

Osim zaštitnih mjera reguliranih odredbama PZ-a sud počinitelju može izreći i neku od šest taksativno navedenih zaštitnih mjera normiranih odredbama ZZNO-a kao *lex specialis* radi otklanjanja ugroženosti osoba izloženih nasilju i drugih članova obitelji i svrhom da se njihovom aplikacijom spriječi nasilje u obitelji, osigura nužna zaštita zdravlja i sigurnosti osobe koja je izložena nasilju, te otklone okolnosti koje pogoduju ili poticajno djeluju na počinjenje novog prekršaja³⁶. Zaštitna će se mjera obveznog psihosocijalnog tretmana primijeniti prema počinitelju nasilja u obitelji radi otklanjanja njegovog nasilničkog ponašanja ili u slučaju postojanja opasnosti da bi počinitelj mogao ponovno počiniti nasilje, a odrediti se može u trajanju od najmanje šest mjeseci³⁷ za razliku od dosadašnjeg Zakona po kojem se ova mjera nije mogla odrediti u trajanju duljem od šest mjeseci. U onim, pak, slučajevima u kojima postoji opasnost da bi počinitelj nasilja u obitelji isto mogao počiniti ponovno sud može primijeniti zaštitnu mjeru zabrane približavanja žrtvi nasilja. Ova se zaštitna mjera određuje u vremenskom intervalu

---

³² ZZNO, čl. 9.

³³ ZZNO, čl. 10/1.

³⁴ ZZNO, čl. 10/2.

³⁵ PZ, čl. 5/2. t. 1. - 3.

³⁶ ZZNO, čl. 11.

³⁷ ZZNO, čl. 12.

koji ne može biti kraći od jednog mjeseca niti dulji od dvije godine s tim da je sud dužan u presudi kojom ju je izrekao odrediti mjesta ili područja, te udaljenost ispod koje se počinitelj ne smije približiti žrtvi nasilja u obitelji³⁸. Kod ove je mjere minimalno trajanje intervala odmjerene mjere ostalo isto, ali je maksimalno s godine dana produljeno na dvije. Počinitelju koji je nasilje počinio uhođenjem ili uznemiravanjem, a postoji opasnost da bi ponovno mogao uhođiti ili uznemiravati žrtvu, može se izreći zaštitna mjera zabrane uhođenja ili uznemiravanja u trajanju jednakom onom koje je predviđeno kod zaštitne mjere zabrane približavanja žrtvi nasilja³⁹. Dakle, i kod ove je mjere produljena maksimalna duljina trajanja. Nadalje, u tom intervalu počinitelju se može izreći i zaštitna mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekoga drugoga stambenog prostora. Ova se mjera može primijeniti u slučajevima u kojima je počinitelj počinio nasilje prema članu obitelji s kojim živi u stanu, kući ili nekom drugom stambenom prostoru, uz uvjet postojanja opasnosti da bi bez provođenja iste mogao ponovno počiniti nasilje. Osoba kojoj je izrečena ova mjera dužna je odmah napustiti stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor uz prisutnost policijskog službenika⁴⁰. Prema dosadašnjem zakonskom rješenju ova se mjera mogla odrediti u trajanju ne kraćem od jednog niti duljem od tri mjeseca. U trajanju ne dužem od godine, uz opasku da je do sada to bilo dvije godine, počinitelju koji je nasilje počinio pod djelovanjem ovisnosti od alkohola ili opojnih droga, kad postoji opasnost da će zbog te ovisnosti ponovno počiniti nasilje, može se izreći zaštitna mjera obveznog liječenja od ovisnosti⁴¹. Konačno, zaštitna se mjera oduzimanja predmeta može primijeniti kada postoji opasnost da će se određeni predmet ponovno uporabiti za počinjenje nasilja ili radi zaštite opće ili javne sigurnosti⁴².

7.4. Primjena zaštitnih mjera

Sve se gorenavedene zaštitne mjere mogu primijeniti samostalno, dakle i bez izricanja kazne odnosno druge prekršajnoppravne sankcije, i to po službenoj dužnosti, na zahtjev ovlaštenog tužitelja ili na zahtjev osobe izložene nasilju⁴³. Drugo, zaštitna se mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji, zaštitna mjera zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju i zaštitna mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora mogu primijeniti i prije pokretanja prekršajnog postupka⁴⁴. Ratio je

---

³⁸ ZZNO, čl. 13.

³⁹ ZZNO, čl. 14.

⁴⁰ ZZNO, čl. 15.

⁴¹ ZZNO, čl. 16.

⁴² ZZNO, čl. 17.

⁴³ ZZNO, čl. 18.

⁴⁴ ZZNO, čl. 19/1.

navedenog normiranja, dakako, u tome da se pravovremenim izricanjem mjera i prije iniciranja samog postupka pokušaju prevenirati i spriječiti teže posljedice koje bi mogle nastupjeti u konkretnom slučaju nasilja u obitelji. Te će se tri zaštitne mjere, uz potrebnu prethodnu suglasnost žrtve, a na prijedlog osobe izložene nasilju ili ovlaštenog tužitelja, primijeniti kada je to nužno radi otklanjanja izravne životne ugroženosti te osobe ili drugih članova obitelji⁴⁵. Za efikasnu i učinkovitu je provedbu navedenih odredbi veoma važno što je propisana obveza suda da odluku o mjeri mora donijeti odmah, bezodgodno, a najkasnije u roku od 24 sata računajući od podnošenja prijedloga za primjenu, s tim da je određenu mjeru dužan staviti izvan snage ukoliko ovlašteni predlagatelj u roku od 8 dana od dana donošenja odluke ne podnese optužni prijedlog protiv počinitelja na što je sud predlagatelja dužan i upozoriti⁴⁶.

7.5. Odgovornost za nepostupanje po primijenjenim zaštitnim mjerama i prekršajnepravne sankcije

Regulirajući pitanje odgovornosti počinitelja nasilja za nepostupanje po primijenjenim zaštitnim mjerama Zakon propisuje da će se onaj počinitelj koji ne postupa prema njima za taj prekršaj kazniti novčanom kaznom u iznosu od najmanje 3.000,00 HRK ili kaznom zatvora od najmanje 10 dana⁴⁷. Također, normirana je i obveza osoba navedenih u čl. 8. ZZNO-a koje u djelokrugu svoje djelatnosti saznaju za počiniteljevo nepostupanje u skladu s primijenjenom zaštitnom mjerom da o tome obavijeste nadležno tijelo radi podnošenja optužnog prijedloga prekršajnom sudu⁴⁸, ali i zapriječena sankcija u vidu novčane kazne u iznosu od najmanje 3.000,00 HRK ukoliko policiji ili državnom odvjetništvu ne prijave počinjenje nasilja u obitelji za koje saznaju obavljajući svoju djelatnost⁴⁹. U dijelu Zakona koji, pak, regulira pitanje vrste i visine prekršajnepravnih sankcija za različite su oblike nasilja u obitelji propisane novčane kazne i kazne zatvora⁵⁰. Kod novčanih je kazni minimalna zapriječena kazna 1.000,00 HRK, a gornja je granica za ovu vrstu kazne regulirana PZ-om. Kazna zatvora se počinitelju može izreći i u zakonski maksimalnom trajanju od 90 dana⁵¹. Dakle, radi se o značajnom postroženju zapriječenih kazni s obzirom da se temeljem derogiranog ZZNO-a počinitelju mogla izreći maksimalna novčana

---

⁴⁵ ZZNO, čl. 19/2.

⁴⁶ ZZNO, čl. 19/3., 4. i 5.

⁴⁷ ZZNO, čl. 22/2.

⁴⁸ ZZNO, čl. 22/3.

⁴⁹ ZZNO, čl. 21.

⁵⁰ ZZNO, čl. 23.

⁵¹ Odredbom je čl. 33/3. PZ-a normirano da fizičkoj osobi kao počinitelju prekršaja ne može izrečena novčana kazna u iznosu većem od 50.000,00 HRK, a odredbom čl. 35/2. da se, među inim, za prekršaje nasilja u obitelji može propisati kazna zatvora do 90 dana.

kazna u iznosu od 10.000,00 HRK odnosno kazna zatvora u trajanju do 60 dana⁵². Konačno, treba pripomenuti da do donošenja novih provedbenih podzakonskih propisa koji se moraju donijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja ZZNO-a na snagu na snazi ostaju provedbeni propisi donijeti temeljem derogiranog Zakona⁵³, kao i da će se prekršajni postupci pokrenuti prije stupanja na snagu novog nastaviti i pravomoćno dovršiti prema odredbama starog Zakona⁵⁴.

8. ZAKLJUČAK

Novi ZZNO u odnosu na derogirani svakako donosi poboljšani i kompletniji nasušno potrebni normativni okvir za što efikasnije preveniranje nasilja u obitelji, a kad se isto već desi, procesuiranje i sankcioniranje nasilnika. Držimo, međutim, da je od poboljšanog zakonskog okvira za rješavanje ovog kroničnog socijalnog problema kudikamo važnija brza i efikasna provedba zakonskih rješenja u praksi od svih onih organa i tijela koja sukladno odredbama istog participiraju u toj provedbi, s posebnim akcentom na policiju i sudove. Ovi bi potonji, po našem mišljenju, uz čim žurnije procesuiranje, trebali znatno postrožiti penalnu politiku prema nasilnicima jer je razvidno da dosadašnja preblaga politika koja u praksi pretežito rezultira izricanjem opomena i novčanih kazni počiniteljima nije polučila zadovoljavajuće učinke.

---

⁵² stari ZZNO, čl. 18/1.

⁵³ Pravilnik o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji (NN 29/05 i 78/06) i Pravilnik o načinu provedbe zaštitnih mjera koje su Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji stavljene u nadležnost policije (NN 27/04).

⁵⁴ ZZNO, čl. 27.